

NOVINY z našej dediny

občasník pre obyvateľov Hronca

október 2014

Slovo starostu

Vážení občania

je dobrým zvykom, že tí čo nejakým spôsobom ovplyvňovali verejné dianie v určitom časovom úseku, na jeho konci vydajú odpočet zo svojej práce. V tomto duchu chcem zhodnotiť výsledky práce vedenia obce, obecného zastupiteľstva, jeho zamestnancov za volebné obdobie 2010-2014.

Uvedené obdobie hodnotím ako úspešné a to aj napriek objektívne ťažkým okolnostiam, ktoré ho sprevádzali. Pokračujúca hospodárska kríza sa prejavila úspornými opatreniami štátu, ktoré mali priamy dopad aj na našu obec predovšetkým v znížení podielu na dani z fyzických osôb, ktorá je významnou príjmovou položkou rozpočtu.

Neraz sme sa stretli s názorom, že je potrebné chýbajúci príjem nahradiť navýšením miestnych daní. Takéto riešenie sme však neprijali z obavy, že by sme vytvorili sociálne neúnosné prostredie pre veľkú skupinu našich obyvateľov. Zachovali sme preto výšku miestnych daní a poplatkov. Znížený príjem zo štátu sme riešili úspornými opatreniami v oblasti bežných výdavkov obce.

Popri tom sme sa snažili realizovať investície zamerané na revitalizáciu a zveladenie majetku obce, organizovať tradičné kultúrne, spoločenské a športové podujatia a podporovať organizácie činné v našej obci.

Volebný program, s ktorým som spolu s poslancami obecného zastupiteľstva za stranu SMER-SD pred Vás predstúpil v roku 2010 bol rozdelený do nasledovných oblastí:

- sociálna oblasť
- oblasť rozvoja a životného prostredia
- oblasť kultúry, športu a školstva
- ostatné oblasti

V sociálnej oblasti bolo našou prioritou presadzovanie a napĺňanie sociálnych programov pre obyvateľov našej obce všetkých vekových kategórií. Pre dôchodcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov a pre držiteľov preukazu ťažko zdravotne postihnutí sme od roku 2011 poskytovali poukážky v hodnote 15 EUR na nákup potravín resp. doplatok na lieky. Ďalšou poskytnutou výhodou bola pre obyvateľov nad 65 rokov a držiteľov preukazu ŤZP úľava na platbe daní z nehnuteľností a poplatku za komunálny odpad. Pravidelne poskytujeme pre dôchodcov a mladé rodiny sociálny taxík.

Oblasť rozvoja, výstavby a životného prostredia bola zameraná na:

- riešenie výstavby čističky a kanalizácie pre našu obec – so súhlasom obecného zastupiteľstva bola podpísaná Zmluva o spolupráci s podnikom StVS a.s. Banská Bystrica pri realizácii projektu „Aglomerácia Valaská – Hronec - odkanalizovanie“
- generálna oprava požiarnej zbrojnice – táto bola zrealizovaná už v roku 2011 a pri príležitosti osláv 85.výročia založenia DHZ v Hronci bola odovzdaná našim hasičom v novom šate
- výstavba altánku – prvotným zámerom bola výstavba altánku mimo zastavaného územia našej obce. Nakoľko pozemky, na ktorých bol tento zámer plánovaný, nebolo možné získať do vlastníctva obce, rozhodli sme o výstavbe altánku v športovom areáli. Tento slúži nielen futbalovému oddielu, ale tiež hasičom, dôchodcom, využívaný je pri organizovaní všetkých kultúrnych a športových podujatí.
- Riešenie kanalizácie na Hronskej ul. - na

„Promenáde“ - tento úsek kanalizácie bol opravený a následne bola riešená aj miestna komunikácia

- oprava miestnych komunikácií – od roku 2011 boli opravené miestne komunikácie – Jilemnického ul., Stredná ul. - časť vršok, kde bolo uložené aj nové potrubie, Nálep-kova ul. - okrem výtlkov, bol položený asfalt na zostávajúcich úsekoch, Švermova ul. - časť oproti Valaskej, oprava výtlkov na ul.29.augusta, Švermovej ul., Zlievárenskej ul. - pred budovou obecného úradu.
- V roku 2014 bola obci Ministerstvom financií poskytnutá dotácia na rekonštrukciu a modernizáciu elektrokotolne v budove obecného úradu. Táto rekonštrukcia bola už zrealizovaná
- rozširovanie a budovanie detského parku v športovom areáli – udržať detské ihrisko vo funkčnom stave je naozaj veľmi náročné, ale i tak pravidelne zabezpečujeme opravy a údržbu hojdačiek, dreveného domčeka, šmykáčiek, kolotoča
- oprava fasády farského úradu, oprava kultúrno-historických pamiatok – obec poskytla farskému úradu z rozpočtu dotáciu vo výške 5 500 EUR, ktorá bola účelovo viazaná na opravu fasády farského úradu. V tomto roku boli opravené 2 kaplnky – Kaplnka Jána Nepomuckého a kaplnka Blahoslavennej Panny Márie
- riešenie a oprava pamätníkov – v tomto roku sa nám podarilo opraviť pomník padlých v SNP na Námestí 6.marca, pomník kpt. Zinovieva v Hruškove a pomník padlých – Čaja a Peľko
- rekonštrukcia autobusových zastávok – na základe opakovaných žiadostí sme na Mlynskej ul. umiestnili novú autobusovú zastávku
- oprava fasády obecného úradu – náročnou investičnou akciou bola oprava fasády

❖ STRUČNE Z OBSAHU ❖ STRUČNE Z OBSAHU ❖ STRUČNE Z OBSAHU ❖ STRUČNE Z OBSAHU ❖

Memoriál Júliusa Pauloviča

str. 4

Medzinárodný deň detí v Hronci

str. 6

70. výročie SNP

str. 9

obecného úradu, pri ktorej boli vymenené okná na kancelárskych priestoroch, v Pizzerii Hronca

- riešenie námestia – v I. etape bolo na námestí postavené pódium, ktoré bude slúžiť na organizovanie rôznych kultúrnych podujatí. V budovaní a revitalizácii tohto priestranstva plánujeme pokračovať v budúcom rok.

Okrem uvedených plánovaných aktivít sme zrealizovali nasledovné:

- výrub stromov na Námestí 6. marca - pri pomníku padlých v SNP, ktoré ohrozovali bezpečnosť a majetok obyvateľov
- rekonštrukcia zábradlia na Mlynskej ulici
- oprava schodov v areáli Materskej školy
- výrub stromov v areáli materskej školy
- komplexná rekonštrukcia zdravotného strediska, výmena okien
- orezanie líp na „Promenáde“
- zmena systému zvozu komunálneho odpadu, bezplatné dodanie 240 l zberných nádob pre obyvateľov obce Hronec
- rozšírenie verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu na Švermovej ulici – oproti Valaskej
- výstavba protipovodňovej zábrany na Hronskej ulici – investorom a stavebníkom bol SVP š.p. Banská Bystrica,
- výstavba protipovodňovej zábrany na

Hronskej ulici – oproti pošte – obec zabezpečila potrebný materiál, práce vykonal p. Maroš Beraxa

V oblasti kultúry sme každoročne organizovali už tradičné podujatia:

- Fašiangový karneval, oslavy oslobodenia obce, vynášanie Moreny, stavenie mája, deň matiek, Memoriál J. Pauloviča, Memoriál J. Repku, MDD, Rozlúčka s predškôlkami, Jánsky guláš, Palacinkový Annabál, oslavy SNP, podujatie v rámci Mesiaca úcty k starším, Mikulášska nádielka pre malých aj veľkých.

Od roku 2012 organizujeme Okresnú prehliadku speváckych skupín a sólistov seniorov okresu Brezno.

Pre budúcich prvkov každoročne zabezpečujeme balíček so školskými potrebami a žiakov s výborným prospechom odmeňujeme finančnou hotovosťou.

Aktívna bola aj spolupráca s organizáciami činnými v našej obci – ZO Jednoty dôchodcov, Dobrovoľný hasičský zbor, Športový klub – futbalový oddiel, Biliard klub, poľovnícke združenie Gajdoška a Betliar.

V budove obecného úradu bolo zriadené múzeum s exponátmi bohatej železiarskej histórie Hronca.

V krátkosti som vyhodnotil volebný pro-

gram. Je na každom z Vás zhodnotiť či to boli pred štyrmi rokmi len prázdne sľuby, alebo sú to sľuby zrealizované.

Pri hodnotení svojej práce, práce obecného úradu ale i poslancov OZ za volebné obdobie 2010-2014 musím skonštatovať, že to bolo veľmi ťažké a náročné volebné obdobie tak na aktivity obce ako aj na finančné zdroje obce. Som rád, že sa nám darí prežívať aj zložité finančné obdobia a dnes môžem skonštatovať, že Obec Hronec nemá záväzky z nesplatených faktúr, odvodov po lehote splatnosti. Z prebratého úveru z minulého volebného obdobia sa nám podarilo plniť všetky záväzky, ktoré obec mala voči banke. V závere sa chcem úprimne poďakovať zamestnancom obecného úradu, poslancom obecného zastupiteľstva a obyvateľom, ktorí boli nápomocní pri plnení volebného programu. Moje poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zapojili do diania v obci, či už pri organizovaní kultúrnych, spoločenských a športových podujatí alebo pri vzniknutých mimoriadnych situáciách. Ďakujem tiež všetkým sponzorom, ktorí nám aj napriek nepriaznivej finančnej situácii pomohli svojim príspevkom pri organizovaní akcií v obci.

Z riadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Hronec

konaného 7. 10. 2014

ZÁMER - PRENÁJOM OBEČNÉHO LESA

Starosta obce p. Nemky predložil prítomným poslancom návrh zámeru prenájmu obecného lesa pre žiadateľa Lesy SR š.p. Banská Bystrica z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Zámer bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na internetovej stránke www.hronecobec.sk dňa 17. 9. 2014.

O prenájme majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa je potrebné rozhodnutie obecného zastupiteľstva prijaté trojpäťtinovou väčšinou všetkých poslancov.

Uznesenie č. 25/2014

Obecné zastupiteľstvo: **súhlasí** s prenájomom obecného majetku – nehnuteľný majetok v k.ú. obce Hronec a to parcely CKN zapísané na LV č. 619 a parcely EKN v k.ú. obce Valaská zapísané na LV č. 1996 podľa priloženej špecifikácie parciel pre žiadateľa -LESY SR š.p. so sídlom Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica, z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Obec Hronec na základe Zmluvy o nájme lesných pozemkov. č.j. 0114Nn2008 prenájima lesné pozemky v k.ú. obce Hronec a v k.ú. obce Valaská. Zmluva je uzatvorená na dobu určitú do 31.12.2014. Lesy SR š.p. zabezpečujú všetky odborné činnosti spojené s lesohospodárstvom v zmysle platného LHP, nutnú ťažbu po kalamitných udalostiach, správu lesných tokov a ciest. Lesy SR š.p. disponujú dostatočným počtom odborníkov v oblasti lesného hospodárstva, kvalitnou logistikou pri užívaní lesných pozemkov, doterajšia spolupráca bola na prospech obce ako aj majetku obce. Úhrada nájmu bola obci ako prenajímateľovi poukázaná v zmysle uzatvorenej nájomnej zmluvy.

Hlasovanie: za: Ing. Vladimír Brieda, Ivan Gromus, Eva Jendrálová Lenka Králiková, Rudolf Kvietok, Edita Morová, Igor Nemky, Livia Petrovská, Ing. Peter Peňko, zdržal sa: 0 proti: 0

návrh na prenájom nebytových priestorov v budove Materskej školy, ul.29. augusta 64: Hronec - starosta informoval prítomných o súčasnom stave vo využívaní nebytových priestorov. Po vypovedaní nájomnej zmluvy Odborným učilištom internátnym Valaská došlo k výpadku príjmu do rozpočtu obce. Starosta obce predložil poslancom návrh podmienok verejnej obchodnej súťaže. Pre posudzovanie doručených návrhov bude vytvorená 3-členná komisia. Starosta obce navrhol prítomným nasledovné zloženie komisie: p. Igor Nemky, p. Edita Morová, p. Rudolf Kvietok

Uznesenie č. 31/2014Obecné zastupiteľstvo: *schvaľuje*

a) prenájom nebytových priestorov v budove Materskej školy, ul.29.augusta 64 v Hronci, zapísanej na LV č. 619 pre k.ú. obce Hronec ako stavba s.č. 64 na pozemku parc.č. 611/1 obchodnou verejnou súťažou

b) podmienky obchodnej verejnej súťaže na nájom nebytových priestorov v budove Materskej školy, ul.29.augusta 64 v Hronci, zapísanej na LV 619 pre k.ú. obce Hronec ako stavba s.č. 64 na pozemku par.č. 611/1

c) schvaľuje komisiu na vyhodnotenie predložených návrhov v zložení: p. Igor Nemky, p. Edita Morová, p. Rudolf Kvietok

Hlasovanie: za: Ing. Vladimír Brieda, Ivan Gromus, Lenka Králiková, Rudolf Kvietok, Edita Morová, Igor Nemky, Lívia Petrovská, Ing. Peter Pečko, zdržal sa: 0 proti: 0

Komunálne voľby 2015

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky rozhodnutím č. 191/2014 Z. z. vyhlásil voľby do orgánov samosprávy obcí a určil deň ich konania na sobotu 15. novembra 2014 od 7,00 hod. do 20,00 hod.

V obci Hronec je vytvorený 1 volebný okrsk, volebná miestnosť je zriadená v budove Obecného úradu, v obradnej miestnosti.

VYHLÁSENIE KANDIDATÚRY

PRE VOĽBY POSLANCOV OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA v Hronci 15. novembra 2014

Miestna volebná komisia v Hronci podľa § 18 zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov vyhlasuje, že pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva zaregistrovala týchto kandidátov:

1. Vladimír Brieda, Ing.	46,	zamestnanec verejnej správy, vedúci oddelenia Hronec, Jilemnického 436	SMER-SD
2. Ivan Gromus	24,	Radca-koordinátor, Hronec, Mlynská 367	SMER-SD
3. Ľubica Hadarová	54,	Predavačka, Hronec, Zlievárenská 527	SMER-SD
4. Viera Chudiková, Mgr.	58,	Samostatná odborná referentka školstva Hronec, Hronská 106	SMER-SD
5. Eva Jendrálová	43,	Lekárska laborantka Hronec, ul.29.augusta 47	SMER-SD
6. Anna Kanzelsbergerová	63,	Pedagogička, Hronec, ul.29.augusta 86	SDKÚ-DS
7. Rudolf Kvietok	56,	Drevomodelár, Hronec, Švermova 27	SMER-SD
8. Peter Morong, Mgr.	44	Vedúci odborný referent, Hronec, ul.29.augusta 80	SMER-SD
9. Igor Nemky	63	Dôchodca, Hronec, Stredná 218	SMER-SD
10. Lívia Petrovská	68	Dôchodkyňa, Hronec, ul.29.augusta 47	SMER-SD
11. Soňa Trníková	45	Podnikateľka-živnostníčka Hronec Jilemnického 498	KDH

V Hronci: 30.9.2014

Mariana Boboková, predseda volebnej komisie

VYHLÁSENIE KANDIDATÚRY

PRE VOĽBY STAROSTU OBCE v Hronci 15. novembra 2014

Miestna volebná komisia v Hronci podľa § 23 zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov vyhlasuje, že pre voľby starostu obce zaregistrovala týchto kandidátov:

1.	Bohuslav Nemky,	56,	starosta	Hronec, Stredná 219,	Smer-sociálna demokracia
----	-----------------	-----	----------	----------------------	--------------------------

V Hronci: 30.9.2014

Mariana Boboková, predseda volebnej komisie

Memoriál Júliusa Pauloviča

25. máj patril spomienke na dlhoročného funkcionára Dobrovoľného hasičského zboru v Hronci **p. Júliusa Pauloviča**. Tradične bol zorganizovaný memoriál – súťaž hasičských družstiev v požiar-
nom útoku. Naše pozvanie prijali družstvá DHZ Bystrá, Polomka, Čierny Balog Medveďovo, Bacúch, Valaská a Osrblie. Súťažilo sa v 3 kategóriach – muži, ženy a juniory. Najlepší čas dosiahli juniory z DHZ Polomka – 16,59 s.

V kategórii mužov zvíťazilo DHZ Bystrá, na 2. mieste sa umiestnili hasiči z Polomky a 3. miesto patrilo domácim. V kategórii žien si víťazstvo odniesli hasičky z Valaskej, 2. miesto patrilo domácim a na 3. mieste skončili hasičky z DHZ Osrblie.

Medzinárodný deň detí v Hronci

Tradičným podujatím pre deti z našej obce je zábavno-športové podujatie pri príležitosti Medzinárodného dňa detí.

Už druhý rok nám počasie neprialo ale i napriek tomu sme akciu uskutočnili. Deti v sprievode svojich rodičov prišli do kultúrneho domu, kde ich privítal pán starosta a boli oboznámení s plánovaným priebehom akcie. Potom sa už všetci spoločne presunuli na Námestie, kde po niekoľkých minútach prišiel vláčik aby všetkých previezol. Prekvapenie na deti čakalo keď na bicykli uháňal za vláčikom známy kamarát Šašo. Nakoniec vláčik zastal a Šašo nastúpil medzi deti.

Po návrate do kultúrneho domu čakali na deti rôzne zábavné súťaže, hry, tanečný maratón, rodinná súťaž o Putovný pohár a nechýbala detská tombola.

Na záver deti potešil farebný papierový ohňostroj.

(pokračovanie na str. 6)

Medzinárodný deň detí v Hronci

Okresná prehliadka speváckych skupín a sólistov seniorov v okrese Brezno

Už sme si zvykli, že mesiac jún sa v našej obci nesie aj v znamení tónov príjemných piesní a melódií. Každý ročník tejto prehliadky je niečím výnimočný a prináša nezabudnuteľné zážitky pre všetkých, ktorí sa jej zúčastnia.

21. júna už po tretíkrát privítal starosta obce p. Nemky všetkých členov speváckych skupín a vzácných hostí, ktorí prijali pozvanie.

Ludová pieseň – žáner, ktorý sa dnes, žiaľ, neprávom vytráca.

Patrí k najstarším umeleckým prejavom človeka a spolu s ostatnými žánrami ľudovej slovesnosti je nevyčerpatelným zdrojom múdrosti a duševného bohatstva predchádzajúcich generácií.

Sprevádzala človeka od kolisky až po hrob, oblažovala ho vo chvíľach sviatočných i všedných. Ňou vyjadroval človek všetky svoje túžby, nádeje, radosti, bolesti i žiaľ,

všetko, s čím sa stretával, čo nachádzalo ohlas v jeho vnútri, v jeho duši a srdci.

Svedčia o tom stovky, ba tisíce piesní. Piesni zo života a o živote. Bohatstvo slovenskej ľudovej piesne nespočíva len

v jej obsahovej pestrosti, ale vyplýva aj z jej melodickej a rytmickej rozmanitosti. Piesne, ktoré v tento deň zazneli v kultúrnom dome boli ako balzam na dušu, pre všetkých prítomných.

Súťaž „O najchutnejší Jánsky guláš“

Ani tento rok sme neporušili tradíciu v organizovaní súťaže „O najchutnejší Jánsky guláš“

Chuť prezentovať svoje kuchárske schopnosti malo celkom 8 družstiev : 1. Farský úrad, Pizzeria Hronka I. Pizzeria Hronka II., ZO Jednoty dôchodcov, ŠK – futbalový oddiel, klub strany SMER-SD, DHZ Hronec a Poľovnícke združenie Gajdoška.

Popri varení súťažiaci plnili rôzne súťažné disciplíny z oblasti športu ale aj umenia. O ich fantázii a kreativite svedčili hotové vyrezané diela zo zemiakov alebo básničky, ktorými všetkých prítomných príjemne pobavili.

Vítazom tohto ročníka sa stalo súťažné družstvo -Poľovnícke združenie Gajdoška.

Rozlúčka s predškolákmi

Po prázdninách vykročili po prvýkrát do „veľkej“ školy aj deti z Hronca – Matúš Bádinka, Anna Kristína Bartošová, Stela Belanová, Samuel Majchút, Alex Petrovský a Filip Ujčík. Pred týmto dôležitým krokom ich v obradnej miestnosti obecného úradu 27.6.2014 prijal p. starosta Bohuslav Nemky. Všetkým zaželel hlavne veľa trpezlivosti pri plnení školských povinností, úspech a spokojnosť. Táto slávnosť bola rozlúčkou s materskou školou, v ktorej deti strávili veľa pekných chvíľ, bezstarostné obdobie, plné hier, zábav, radosti a pohody. Na záver budúci prváci dostali baličky so školskými potrebami.

Palacinkový Annabál

Vôňa palacieniek sa šírila zo športového areálu 26. 7. 2014

7 trojčlenných súťažných družstiev prijala pozvanie na súťaž v pečení palacieniek. Všetkých srdečne privítal starosta obce p. Nemky.

V časovom limite 1 hodina bolo upečených celkom 468 palacieniek. Najviac palacieniek upieklo súťažné družstvo č. 1 v zložení p. Kňazíková, p. Gromusová M. a p. Antesová.

Pripravená bola aj tombola, ktorej výťažok vo výške 55,50 bol odovzdaný p. Fačkovej – riaditeľke Materskej školy v Hronci.

Podujatie pokračovalo zábavou pri občerstvení a dobrej hudbe.

70. výročie SNP

Neexistuje na svete národ, ktorý by nemal vlastné dejiny, vlastných hrdinov a pamätané miesta. Niektoré udalosti sú natoľko významné, že poznačili celú budúcnosť a charakter národa a takýmto medzníkom je pre nás Slovákov aj Slovenské národné povstanie. Týmto ozbrojeným vystúpením nášho ľudu – vzhľadom na počet obyvateľov najväčším v druhej svetovej vojne – sme sa jednoznačne zaradili do veľkej medzinárodnej protifašistickej koalície a dokázali sme, že slovenský národ a národnosti žijúce na našom území sa nikdy nezmierili s fašistick-

kým diktátom a neprijali zvrhlú nacistickú ideológiu.

Spomienka na 70. výročie Slovenského národného povstania je chvíľa, keď sa priamym, ešte žijúcim účastníkom obnovia spomienka na strastiplné dni prežité v slovenských horách, spomienky na prebdené noci v zemľankách, pri partizánskych vatrách, keď museli čeliť početnej presile nepriateľa, lepšej výzbroji, ale s pevným predsavzatím konečného víťazstva nad fašistickým nepriateľom.

Je potrebné vážiť si históriu. Pripomínať si to, čo nás formovalo, čo utváralo našu podstatu a čo nás doviedlo medzi vyspelé štáty civilizovaného sveta. Stali sme sa súčasťou európskeho celku, ktorý postavil svoje základy na hodnotách slobody, demokracie a spravodlivosti. Stali sme sa súčasťou európskeho celku, pretože sloboda, demokracia a spravodlivosť sú aj našimi hodnotami. A boli hodnotami mnohých statočných ľudí, ktorí pre slobodu, demokraciu a spravodlivosť žili aj umierali pred nami a ktorým vďačíme za to, že písali naše dejiny statočne a so vztyčenou hlavou.

Slovenské národné povstanie dokázalo zmobilizovať desaťtisíce ľudí. Tito ľudia presvedčení o správnosti svojho konania a vedení túžbou po slobode a spravodlivosti čelili nielen početnejšej, ale aj skúsenejšej nemeckej armáde. Slovenské národné povstanie je v slovenskej histórii výnimočným počínom.

(pokračovanie na str. 10)

Nemusíme zveličovať ani spochybňovať jeho vojenský a politický význam. Slovenským národným povstaním sme sa prihlásili k protihitlerovskej koalícii; k tým myšlienkam, pre ktoré je obrana slobody a spravodlivosti tým najvyšším cieľom. Uplynulo už 70 rokov odo

dňa, kedy ilegálny pracovník Emil Peťko za prítomnosti podporučky Jána Nemkyho za armádu a ďalších tajných organizátorov a po dohovore s veliteľom žandárskej stanice vyhlásil Slovenské národné povstanie v našej obci. Z balkóna vtedajšieho obecného

úradu bola táto výzva na ozbrojené povstanie prednesená zúčastneným občanom a zároveň bola vyvesená československá zástava. Ustanovený miestny revolučný národný výbor okamžite zorganizoval obranu obce. Vytvorila sa milícia, ktorej veliteľom bol podporučík Ján Nemky. Zbrane a municiu ochotne poskytl horári z osrblianskej doliny, Troch vŕd, Kamenistej doliny a Hrončoka.

Revolučný národný výbor organizoval odchody dobrovoľníkov k partizánom a k armáde do Brezna, ktorej posádka už vtedy bola na strane SNP. V Slovenskom národnom povstaní bojovalo z našej obce vyše 180 vojakov pri rôznych druhoch zbraní, prevažne v peších a delostreleckých jednotkách. 110 partizánov z našej obce bojovalo v rôznych partizánskych oddieloch, z toho najviac v brigáde kpt. Nálepku, Jánošík a Za slobodu Slovanov. Žiaľ v bojoch mnohí z nich stratili to najcennejšie, svoje životy.

„Národ, ktorý si neváži vlastnú minulosť a nehlási sa k nej, si nezaslúži ani lepšiu budúcnosť.“

Táto myšlienka, hoci stará je už niekoľko desiatok rokov, je aj v dnešnej uponáhľanej a rozporupľnej dobe aktuálna.

Možno práve odkaz SNP a obeť 2.svetovej vojny, by mali byť pre nás akýmsi mementom pred tým, o čom sa našťastie dnešná generácia dozvedá len z kníh, publikácií a filmov.

Slovenské národné povstanie nám teda neslúži len na obzretie späť a uctenie si pamiatky tých, ktorí padli, aby sme my mohli žiť v mieri, ale predovšetkým, aby sme sa zahľadeli dopredu a pokračovali v povstaleckom odkaze. Slovenské národné povstanie bolo bez pochyb udalosťou, ktorá otvorila jednu z najdôležitejších medzinárodných a vnútropolitických ciest k našej národnej i občianskej slobode.

Bohuslav Nemky
predseda ZO SZPB v Hronci

Domy a ľudia

**Areál podniku Technos a.s.
(jeho premeny) - 2. časť**

V 1. časti článku sa čitatelia dozvedeli, že už od polovice 18. storočia pracoval v terajšom areáli podniku Technos železiarsky závod s vysokými pecami a zlievárňou, ktorý bol známy v celej rakúskej monarchii. Výroba železa a odliatkov v tejto maši zanikla po sto rokoch, keď v roku 1858 Pod Kopcom

postavili novú parostrojovú zlieváreň. Budovy v maši prestavali na mechanickú dielňu – strojárňu, ktorá fungovala až do roku 1892.

NAMIESTO LISOVNE PRACOVNÝ TÁBOR

V Hronci od roku 1883 vyrábali smaltované nádoby z liatiny a z ručne spracovaného plechu. Po odchode mechanickej dielne do Podbrezovej v jej bývalých priestoroch zriadili strojovú lisovňu plechového riadu (pozri predchádzajúci článok Kolónia – 2. časť). Pre výrobný areál sa zaužíval nový názov Lisovňa, ktorá pracovala až do roku 1942. Potom v zmenených spoločenských pomeroch v čase vojnovnej Slovenskej republiky výroba v nej zanikla.

Prázdny areál Lisovne našiel ďalšie využitie,

nie však už pre priemyselné účely. Ku koncu druhej svetovej vojny – v čase SNP – zriadili v ňom pracovný tábor „pre politicky nespôľahlivé osoby“. V kronike obce Hronec sa o tom píše nasledovne:

„Zaistenie Nemcov – Dňa 23. 9. 1944 boli dopravení slovenskí Nemci z okolia Kremnice – civilni do Hronca, asi 800 mužov. Boli ubytovaní v Lisovni, ktorá bola prázdna. Dotyční Nemci boli pochytení partizánmi a povstaleckým vojskom. Zaistení Nemci dostali prácu v doline smerom na Č. Balog, kde kopali prekážka proti Nemcom.“

V Ústave pamäti národa sa zachovali dokumenty – spomienky zaistencov z hrončianskeho pracovného tábora, ktoré informácie z obecnej kroniky upresňujú:

(pokračovanie na str. 11)

„Slovenskí Nemci žili v okolí Kremnice (napr. obec Kunešov), Handlovej (obec Sklené), či terajšieho Nitrianskeho Pravna niekoľko storočí dozadu. Pôvodne sa zaoberali baníctvom a drevorubačstvom, neskôr aj poľnohospodárstvom. V čase druhej svetovej vojny sa títo slovenskí občania nemeckej národnosti aj so svojimi rodinami dostali do zlej situácie, ktorú im sťažovalo to, že niektorí z nich – najmä mladší – spolupracovali s hitlerovským režimom. Pri vypuknutí ozbrojeného protifašistického odboja po 29. auguste 1944 boli títo slovenskí Nemci – najmä zo strany sovietskych partizánskych veliteľov – všetci bez rozdielu – považovaní za fašistov. Násilne ich sústreďovali v táboroch v centre povstaleckého územia. Tragicky dopadol prípad mužov z obce Sklené. 21. septembra 1944 tu partizánska brigáda A. S. Jegorova zaistila 300 mužov od 16 do 60 rokov a v niekoľkých železničných vagónoch ich odviezla za obec smerom na Hornú Štubňu „kopať zákopy“. Po dvoch kilometroch jazdy mužov z jedného vagóna prinútili vykopať priekopu, zaviedli do nej aj mužov z ďalších dvoch vagónov. Politický komisár brigády nariadil ich likvidáciu – guľometmi a granátmi ich pozabíjali. Počas strelby niekoľko mužov ušlo, v zákope ich ostalo ležať 187. Tí, čo ešte v ďalších vagónoch žili, kričali a protestovali. Masaker ďalej nepokračoval. Mužov vo zvyšných vagónoch prikázal komisár odviezť do zaisťovacieho tábora na hrade v Slovenskej Lupči. Stadiaľ ich premiestnili a ubytovali v pracovnom tábore v Hronci – tu sa muži zo Skleného pripojili k zaisteným z iných nemeckých obcí. Podmienky v tá-

bore neboli dobré. Chýbali sanitárne zariadenia, potrebu si uväznení odbavovali pri potoku, spali na holej zemi, nejakú stravu dostali až štyri dni po zaistení. Na práce ich denne odvádzal dôstojník pod dohľadom Hrončanov ozbrojených poľovníckymi puškami. Okrem okolia Hronca pracovali muži aj na opevňovacích prácach v Dolnej Lehote, v Mýte pod Ďumbierom, medzi Breznom a Polomkou, či na stavbe povstaleckého letiska v Krtičnej pri Brezne. Po potlačení SNP koncom októbra 1944 boli zaistenci z hrončianskeho tábora prepustení. Jedna skupina – 72 chlapcov z Kunešova – ktorá pracovala v Dolnej Lehote, sa rozhodla odísť domov pešo cez hrebeň Nízkyh Tatier, potom na vlak do Ružomberka a stadiaľ cez Vrútky a Martin do svojej obce. Na druhej strane hŕľ v oblasti Magurky ich však pri nočnom odpočinku prekvapili miestni partizáni a 62 z nich zastrelili. Útekem sa zachránili len traja, ktorí priniesli o udalosti svedectvo.“

„Táborová história“ v hrončianskej Lisovni pokračovala aj po skončení vojny, najmä však po „víťaznom februári“ 1948. Komunistickej vláde si vtedajšie mocenské a spoločenské problémy riešila radikálne – izoláciou a nútenou prácou „nežiaducich elementov a nepriateľov socializmu“ v táboroch – podľa nie tak dávneho fašistického či sovietskeho vzoru. Na Slovensku popri Ilave, Novákoch, Trenčíne, Ústí nad Oravou fungoval v tom čase aj tábor nútených prác v Hronci. Zápis v obecnej kronike z roku 1950 o tom hovorí:

„... v bývalej Lisovni bol zriadený tzv. tábor nútených prác (TNP). Umiestnené boli v ňom osoby, trestané za čierny obchod, za zakáľácky načierno, za bezprácný zisk a iné priestupky. Počet trestancov nebolo možné zistiť. Odhadoval sa však na 200-300.“

Dodajme, že v táboře mohli byť umiestnení aj „politickí odporcovia“ najmä ak napr. v Bratislave vlastnili väčšie byty, ktoré sa mohli zísť novej politickej garnitúre. Zápis v kronike pokračuje:

„Z TNP trestanci chodili do práce do našej zlievárne, do železiarne v Podbrezovej i do strojárne na Piesok. Konali aj iné náhodile a príležitostné práce.“

Ďalší text v kronike je napísaný v duchu „socialistického optimizmu“: „Mnohí z nich počas svojho pobytu v TNP osvojili si na nových pracoviskách nové remeslo, ktoré si udržali aj po prepustení na slobodu. Mnohí z nich natrvalo našli si budúce živobytie v okolitých podnikoch. Ich život v TNP len veľmi málo pripomínal nejakú trestnicu. Na nádvori mali zriadené volejbalové ihriská a kolkáreň. Konali sa im prednášky, premietali sa im filmy a povolené mali aj mnohé spoločenské hry. Za vzorné chovanie v práci i v objektoch tábora odmenou dostávali dovolenú na návštevu svojich rodín, niekedy aj na dobu jedného týždňa. Výmera ich trestov sa pohybovala v priemere od 6 mesiacov do 1 roka.“

Iste ale nie všetci zaistenci videli a prežívali svoju situáciu tak ružovo. Do hrončianskeho tábora boli zaradení aj „politicky nežiaduci“ kňazi, zaistení počas tzv. „katolíckej akcie – barbarskej noci“.

Informácie z obecnej kroniky potvrdzujú a upresňujú zase aj dokumenty v Ústave pamäti národa. V nich sa dočítame:

„TNP v Hronci vznikol 1. 10. 1949. Bol budovaný ako mužský tábor s kapacitou 400-500 zaradencov, ktorí boli zaradovaní výlučne na práce v podniku Švermove železiarne v Podbrezovej. Pretože zriadenie tohto tábora nebolo plánované a tábor vznikol na žiadosť Švermových železiarní, náklady spojené s výstavbou tábora, jeho vystrojenie a vybavenie hradil tento národný podnik. Zrejme aj preto bol TNP v Hronci vybavený na spôsob internátneho ubytovania s kompletným vykurovaním a až do svojho zániku 15. 3. 1951, bol považovaný za najlepší vybavený tábor na Slovensku.“ (pozn. fungoval necelého poldruha roka – potom zaistencov premiestnili do iných táborov). Okrem adaptácie budov vznikli pre účely tábora v tom čase v areáli aj nové stavby – dva prízemné montované domčeky pre vedúcich zamestnancov tábora (t. č. Švermova ulica číslo 43 a 44).

Nabudúce Areál podniku Technos a. s. (jeho premeny) – 3. časť Kultúrny dom

Martin Weiss

UPOZORNENIE PRE CHODCOV

Dňom 01. 01. 2014 nadobudla účinnosť novela zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Novela zákona rozširuje povinnosť

chodcov idúcich po krajnici alebo po okraji vozovky za zníženej viditeľnosti, mať aj v obci na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev.

Za uvedené porušenie povinnosti chodcov

je možné podľa zákona o priestupkoch uložiť pokutu. V tejto súvislosti si dovoľujeme chodcom odporučiť umiestnenie reflexného prvku na dobre viditeľnom mieste pohyblivej časti tela, na horných alebo dolných končatinách, bližšie ku vozovke – stredovej deliacej čiare. Ďakujeme že chránite svoje zdravie a život pred nepriaznivými následkami dopravných nehôd.

„Zlatistá jeseň uprostred prírody“

12. 10. sa v lone krásnej jesennej prírody na Chvatimechu konalo milé podujatie pod názvom „Zlatistá jeseň uprostred prírody.“

Z iniciatívy Občianskeho združenia TIMO a s podporou nadácie ORANGE bola obnovená kaplnka svätého Antona Paduánskeho a vzniklo tu miesto, ktoré svojim charakterom poskytne možnosť na prežitie príjemných chvíľ a oddychu.

„Skalu lásky“, ktorú umelecky upravil p. Pavol Havaš, posvätil správca farnosti Mgr. Miroslav Raček. Na túto skalu je možné uzamknúť si zámok lásky. Počas podujatia mali prítomní možnosť ochutnať dary prírody – sušené ovocie rôzneho druhu a burčiak. Starosta obce Hronec p. Nemky a starosta obce Podbrezová Mgr. L. Kardhordo zasadili na tomto mieste 2 jedle gaštany

Spomienky ostali....

na priateľa, na dlhoročného aktívneho člena dobrovoľného hasičského zboru v Hronci p. **JÁNA ŠVANTNERA.**

Mesiac november už stojí na prahu dverí a list stolového kalendára nám neúprosne pripomína jeho nástup. Tento dušičkový čas je vždy mementom na zamyslenie sa.

Srdce robí človeka človekom a Janko ho mal vždy dokorán otvorené pre všetkých. Rád sa stretával s kamarátmi, pomáhal ľuďom, rozdával smiech i radosť.

Dnes vieme, že náš zosnulý priateľ Janko, bol pre nás naozaj vzácný človek. Spomienky naňho nás presvedčujú o veľkej potrebe ľudskej spolupatričnosti a vzájomnej pozornosti. Možno to zisťujeme až teraz, keď spomínáme. No spomienky sú niekedy zreteľnejšie ako prežívaná skutočnosť. Poznali sme Janka ako človeka činnorodého a všetko dobre plánujúceho. Niekoho až trochu provokoval práve svojou angažovanosťou, ale svoje plány nikdy nechcel uskutočňovať na úkor iných. Väčšina z nás v ňom videla človeka priateľského, otvoreného, pripraveného kedykoľvek pomôcť.

Ďakujeme

S úctou za všetkých členov DHZ Hronec

Mgr. Jaroslava Gromusová, predsedníčka DHZ Hronec

Podakovanie

Ďakujem

p. starostovi

**Bohuslavovi Nemkymu
a poslancom obecného
zastupiteľstva**

za ústretovosť a pomoc pri budovaní protipovodňovej zábrany v blízkosti môjho rodinného domu.

Už v minulosti pri prívlačných dažďoch a pri povodniach som bol s rodinou bezprostredne ohrozený, nakoľko pri vybrežení toku Čierny Hron voda zatápala náš rodinný dom.

Verím, že týmto opatrením zabránime v budúcnosti vzniku škôd na mojom majetku ako aj na majetku ostatných obyvateľov žijúcich v tejto časti obce.

Ďakujem za porozumenie, podporu a ochotu pomôcť.

Maroš Beraxa

Životné jubileum p. Antónie Gamepovej

Každý z nás je akýmsi pútnikom na ceste životom. Vždy keď prejdeme istú časť svojej púte, odpočinieme si, zaspomíname si na to, čo je už za nami. Práve 13.6. sa naša jubilantka

p. Antónia Gamepová obzrela späť a určite si položila otázku: Čo všetko som zažila?

90 rokov ... Aká to doba!

Roky jej života vytvárajú bohatú mozaiku statočne prežitého života. Mnoho si pamätá, niečo je už zabudnuté. No jedno vie určite, že svoj doterajší život nežila nadarmo.

Ku krásnemu životnému jubileu osobne jubilantke zablahoželal aj starosta obce p. Bohuslav Nemky. Zažlal jej pevné zdravie, aby ju neopúšťal optimizmus aj radosť z každodenných drobností, ktoré tvoria zmysel života. Oslávenkyňa žiarila v tento deň šťastím a dobrou náladou.

PRIPRAVUJEME:

6.12.2014 – Mikulášska nádielka
pre malých aj veľkých